

23. 12. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost za škodu na odložených věcech

V praxi se lze často setkat se situací, kdy se provozovatel spoléhá na nevědomost poškozených a do svojí provozovny umístí ceduli s nápisem „za odložené věci neručíme“. Jak v takovém případě zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) upravuje odpovědnost za škodu na odložených věcech a na co všechno má poškozený právo?

Obecně

Ačkoliv důvodová zpráva k NOZ uvádí, že pokud jde o ustanovení o povinnosti k náhradě škody na věci odložené, přejímá se dosavadní úprava[1], k určitým změnám i přesto dochází. Tyto změny se netýkají pouze systematiky zařazení institutu náhrady škody na věci odložené, ale i jiných souvisejících otázek, o nichž bude pojednáno níže.

Škodu na věci odložené řadí NOZ do hlavy třetí části čtvrté, která nese název závazky z deliktů a konkrétně lze tento institut nalézt v § 2945. Institut náhrady škody na věci odložené poskytuje návštěvníkům určitého provozu ochranu před rizikem vznikajícím v důsledku toho, že jsou při návštěvě provozu nuceni odkládat své věci, aby mohli službu nabízenou provozem využít, a ztrácí tak svůj přehled a kontrolu nad nimi.

Odpovědnost

V souladu se starou úpravou je odpovědnost za škodu na odložené věci konstruována jako odpovědnost objektivní. Jedná se tedy o odpovědnost vznikající bez ohledu na zavinění, u které navíc zákon nestanoví žádnou možnost liberace. Provozovatel tedy nemá možnost se povinnosti k náhradě škody jakkoliv zprostit.

Nicméně NOZ v ust. § 2918 pamatuje i na situaci, kdy je škoda na odložené věci způsobena, byť jen zčásti, samotným jednáním poškozeného. V takovém případě je posuzováno, do jaké míry přispělo chování poškozeného ke vzniku škody, a to ve vztahu k právem kvalifikované události[2]. V případě povinnosti k náhradě škody na odložené věci je tedy provozovatel oprávněn, i přes výše zmíněnou absenci liberačních důvodů, pro svoji obranu využít účast poškozeného na vzniku škody. V takovém případě však není poškozenému přičítáno zavinění, ale analogická povinnost chránit své vlastní zájmy.

Rozsah náhrady škody

Na rozdíl od zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, NOZ nepřevzal pravidlo stanovující pevný limit pro rozsah náhrady škody. Za staré úpravy se škoda na klenotech, peněžích a jiných cennostech hradila pouze do výše stanovené prováděcím předpisem[3], který omezil výši náhrady škody na částku 5 000 Kč.

Oproti výše zmíněnému je nyní soudu dána možnost, aby v souladu s § 2953 NOZ redukoval výši poskytované náhrady škody. Tato moderace výše náhrady škody se uplatní například za situace, kdy se poškozený bude domáhat náhrady škody na věci, která se svoji hodnotou zcela vymyká charakteru daného provozu.

Legitimované subjekty

Zákon stanovuje pravidlo, že se škoda nahrazuje tomu, kdo věc odložil či zaparkoval, případně vlastníkovi věci. Z uvedeného vyplývá, že primárně se náhrady škody může domáhat návštěvník provozu. Od primárního poškozeného (návštěvníka) se poté dále odvíjí aktivní legitimace vlastníka věci. Návštěvník se však náhrady škody může domáhat pouze za předpokladu, že se v provozu zdržuje oprávněně, a to sice se záměrem využít nabízené služby nebo jako doprovod takové osoby. Vlastník věci se tedy nemůže domáhat náhrady škody vždy, ale pouze tehdy, pokud je k tomuto oprávněn sám návštěvník.

Odpovědné subjekty

Ve vztahu k odpovědnosti za škodu na odložených věcech zákon rozlišuje dva okruhy subjektů, kterých se tento typ povinnosti týká. První skupina je tvořena blíže nespecifikovanými provozovateli činností, se kterými je zpravidla spojeno odkládání věcí. Druhou skupinou jsou provozovatelé hlídaných garáží nebo zařízení podobného druhu. K uvedenému rozdělení je dále vhodné uvést, že odpovědnost týkající se provozovatelů ubytovacích služeb je upravena zvláště v § 2946 až 2949 NOZ.

Provozovny, při jejichž návštěvě zpravidla dochází k odkládání věcí, jsou různorodé a zákon je nijak blíže nespecifikuje. Může jít například o koupaliště[4], kavárny[5], kadeřnictví, zdravotnická zařízení[6], školy[7], obchod se samoobslužným provozem, jestliže se požaduje, aby zákazníci na místě k tomu určeném odkládali v provozovně se samoobslužným provozem nákupní tašky a jiná zavazadla[8], divadla, kina apod. Obecně jde o zařízení, u kterých je z podstaty nabízených služeb potřeba, aby osoba, která chce takové služby využít, odložila některé ze svých věcí.

K hlídaným garážím nebo zařízením podobného druhu je zapotřebí zmínit, že povinnými osobami nejsou jenom ti provozovatelé, kteří mají provoz garáží jako svoji hlavní činnost. Institut odpovědnosti za škodu na odložených věcech dopadá i na provozovatele, kteří provozují garáže jako činnost vedlejší. Důležitým předpokladem zmíněné odpovědnosti ve vztahu k provozování garáží je skutečnost, že jde o hlídaný prostor (garáž, parkoviště). Způsob střežení ani jeho faktický výkon není významný, důležitá je pouze skutečnost, zda provozovatel takovou službu (střežení) nabízí a klient ji od něj očekává. Provozovatele nehlídaných parkovišť tedy nejsou povinnými osobami ve smyslu § 2945 NOZ[9].

Podmínky pro aplikaci zmíněného pravidla

Předpokladem povinnosti k náhradě škody je újma, která může spočívat v poškození, ztrátě či zničení odložené věci nebo dopravního prostředku či jeho příslušenství. Samotné snížení tržní hodnoty věci bez jejího fyzického poškození v tomto případě nepostačuje k založení povinnosti k náhradě škody. Dále je nutná existence příčinné souvislosti mezi vznikem škody a skutečností, že věc byla při využití nabízené služby odložena či dopravní prostředek umístěn / zaparkován.

U věcí odložených musí být navíc splněna podmínka odložení věci na správné místo. Takové místo může být buď vyhrazeno a určeno samotným provozovatelem (např. skříňka v šatně, věšák apod.), a v případě, že k takovému určení ze strany provozovatele nedojde, bude za správné místo považováno to místo, které je za takové situace obvyklé (parapet okna, židle)[10]. Provozovatel nemůže svoji odpovědnost vyloučit jednostranným prohlášením, že za odložené věci neodpovídá[11]. To samé platí pro situaci, kdy provozovatel neurčí místo, kam se věci mají odkládat. Určí-li však provozovatel místo k odložení věcí, nevztahuje se jeho odpovědnost za škodu na věci, které jsou odloženy jinam. Uvedené pravidlo se nicméně uplatní pouze do doby, než je místo, které provozovatel určil pro odkládání věcí, zcela zaplněno[12].

Ve vztahu k hlídaným garážím a jim podobným zařízením platí, že věc musí být umístěna v těchto prostorách. Chráněné jsou ovšem pouze dopravní prostředky a jejich příslušenství, skládající se například z rezervní pneumatiky, zabudované GPS, autorádia apod. Ostatní věci do těchto prostor (auta) vnesené, jako například nákup, notebook, telefon, oblečení apod. nejsou příslušenstvím auta[13] a budou posouzeny nikoliv dle § 2945 NOZ, ale podle obecné úpravy náhrady škody NOZ.

Lhůta pro uplatnění práva

Lhůty pro uplatnění práva na náhradu škody na odložených věcech jsou upraveny v § 2945 odst. 2 NOZ. Dle tohoto ustanovení musí být právo na náhradu škody uplatněno u provozovatele bez zbytečného odkladu, nejpozději však do patnácti dnů po dni, ve kterém se poškozený o škodě musel dozvědět. Nedodrží-li poškozený tyto lhůty a provozovatel namítne, že právo nebylo uplatněno včas, soud poškozenému právo na náhradu škody nepřizná.

Závěr

Provozovatel podle nového občanského zákoníku za odložené věci v provozovně ručí, a to i přesto, že vývěska umístěná v jeho provozovně říká opak. Odpovědnost provozovatele je v takovém případě odpovědností objektivní bez možnosti zproštění se a provozovatel může jako svoji obranu využít pouze účast samotného poškozeného na vzniku škody.

Matěj Večeřa

[Weinhold Legal, v.o.s.](#)
advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444

[1] Důvodová zpráva k § 2944 až 2949 NOZ

[2] Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014), 1. vydání, 2014, s. 1588 - 1590

[3] Nařízení vlády č. [258/1995](#) Sb.

[4] Rc 32/54

[5] Rc 82/55

[6] Rc 37/61, Rc 46/74

[7] NS Cpj 232/1965

[8] Rc 13/78

[9] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1174/2003, ze dne 31. srpna 2004

[10] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 4170/2010, ze dne 21. září 2012

[11] Rc 16/64

[12] Rozsudek okresního soudu v Mostě sp. zn. 11 C 1637/1980, B 1/1985, č. 13

[13] Rc 9/85

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěrenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)